

KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİ

TOPLUMSAL DUYARLILIK PROJESİ (TODUP)

GRUP ASKLEPIOS

KADINLARIN MEME KANSERİNE YÖNELİK
BİLGİ, TUTUM VE DAVRANIŞLARI

►Kanser, hastalık öyküsü, öldürücülüğü ve görülme sıklığında artma eğilimi ile önemli bir halk sağlığı problemidir. Dünyada ve ülkemizde kalp damar hastalıklarından sonra gelen 2. ölüm sebebidir. Dünyadaki ölümlerin %13'ü kanser sebebiyle meydana gelmektedir.

► Meme kanseri ise en sık görülen kanser türleri arasındadır. Meme kanseri insidansı 40 yaşından sonra artış göstermektedir. Meme kanseri gelişiminde rol alan risk faktörleri; kadın cinsiyeti, gen mutasyonları, ailesel meme kanseri öyküsü, menarş ve menapoz arasındaki sürenin uzun olması, 30 yaşından sonra doğum öyküsü ile obesitedir.

► Meme kanserinde erken tanı ne kadar önce yapılırsa sağ kalım süresi o kadar artmaktadır. Ancak tüm bu olumlu gelişmelere rağmen kanser, yoğun tedavi süreciyle hasta ve yakınları tarafından kabul edilmesi zor, önemli bir stres kaynağı olarak çeşitli psikososyal ve manevi sorunları gündeme getirmektedir.

- Meme kanserinin erken tanısında kullanılan yöntemler kendi kendine meme muayenesi (KKMM), klinik olarak yapılan muayene ve mamografidir.

►KKMM kolayca öğrenilebilen ve uygulanabilen, zararsız, ekonomik, her ay düzenli olarak yapıldığında kadının meme dokusunu tanımasını, değişiklikleri daha erken fark etmesini sağlayan, kadının mahremiyetinin korunduğu bir yöntemdir.

- Özellikle düzenli sağlık hizmetine ulaşamayan kadınlar için önemlidir. Öte yandan KKMM etkinliği konusunda tartışmalar olan, başarısı uygulama şekline ve sıklığına bağlı bir yöntemdir. Ancak yine de pek çok kanser kuruluğu ve sağlık otoritesi tarafından kadınların bu konuda bilgilendirilmesi önerilmektedir.

- Tarama yöntemleri meme kanserinin neden olduğu ölüm oranlarının azalmasına yardımcı olsa da kadınların tarama yöntemlerine ilişkin yeterli bilgiye sahip olmadıklarını yada bu yöntemleri kullanmaktan kaçındıklarını göstermektedir. Yapılan çalışmalar kadınların kansere yönelik farkındalıklarının az olduğu ve tarama yöntemlerine ilişkin olumsuz yargı ve inançlara sahip olduklarını göstermektedir.

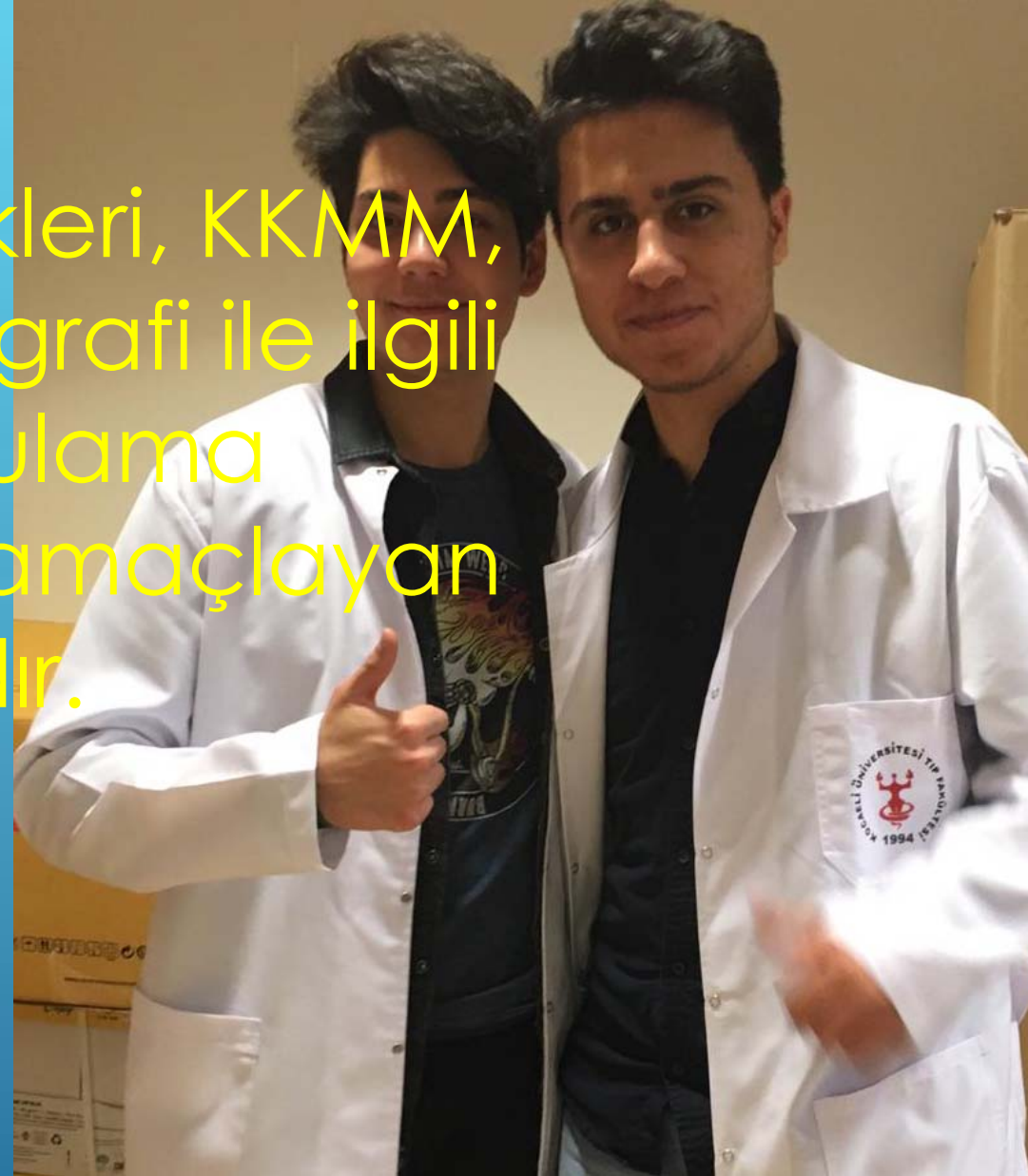

► Bu çalışmada Kocaeli Üniversitesi Hastanesine gelen 18 yaş ve üstü kadınların meme kanseri erken tanısına ilişkin davranışları ve bu davranışlarını etkileyebilecek bazı soyodemografik değişkenleri incelemeyi hedefledik.

YÖNTEM

- Veri toplama araçları; verilerin toplanmasında araştırmacılar tarafından literatür taranarak oluşturulan Tanıtıcı Bilgi Formu (TBF) ve Sağlık İnanç Modeli Ölçeği (SİMÖ) kullanıldı.

- TBF'nda kadınların sosyodemografik özellikleri, KKMM, Klinik muayene, mamografi ile ilgili bilgi düzeylerini ve uygulama düzeylerini belirlemeyi amaçlayan 36 sorudan oluşmaktadır.

► SİMÖ' da sağlık motivasyonu, KKMM engelleri, KKMM yararları, KKMM öz etkinliği, mammografi yararları ve momografi engelleri olmak üzere 52 maddeden oluşmaktadır.

- Verilerin Değerlendirilmesi; Elde edilen veriler SPSS programı kullanılarak yapıldı. Analiz sonuçları %95 güven aralığında değerlendirilerek ve $p \leq 0,05$ 'in altındaki istatistiksel sonuçlar anlamlı kabul edildi.

BULGULAR

Descriptive Statistics					
	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Yaş	120	18	72	33,65	13,755
Valid N (listwise)	120				

Eğitim Durumu					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	lise	23	19,2	19,2	19,2
	önlisans	7	5,8	5,8	25,0
	üniversite	70	58,3	58,3	83,3
	lisans üstü	7	5,8	5,8	89,2
	diğer	13	10,8	10,8	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Ailede Kanser Varmı					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	var	60	50,0	50,0	50,0
	yok	60	50,0	50,0	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Ailede meme kanseri var mı					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	var	20	16,7	16,7	16,7
	yok	100	83,3	83,3	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Kendi kendinize memelerinizi muayene edermisiniz?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	79	65,8	65,8	65,8
	hayır	41	34,2	34,2	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Yanıtınız evet ise ne sıklıkla memelerinizi muayene edersiniz					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	ayda bir	12	10,0	15,2	15,2
	haftada bir	4	3,3	5,1	20,3
	her banyodan sonra	6	5,0	7,6	27,8
	aklıma geldikçe	55	45,8	69,6	97,5
	diğer	2	1,7	2,5	100,0
	Total	79	65,8	100,0	
Missing	System	41	34,2		
Total		120	100,0		

Yanıtınız hayır ise neden					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	nasıl yapıldığını bilmiyorum	17	14,2	41,5	41,5
	şikayetim olmadığı için gereksiz buluyorum	19	15,8	46,3	87,8
	ailemde meme kanseri olmadığı için gereksiz buluyorum	1	,8	2,4	90,2
	diğer	4	3,3	9,8	100,0
	Total	41	34,2	100,0	
Missing	System	79	65,8		
Total		120	100,0		

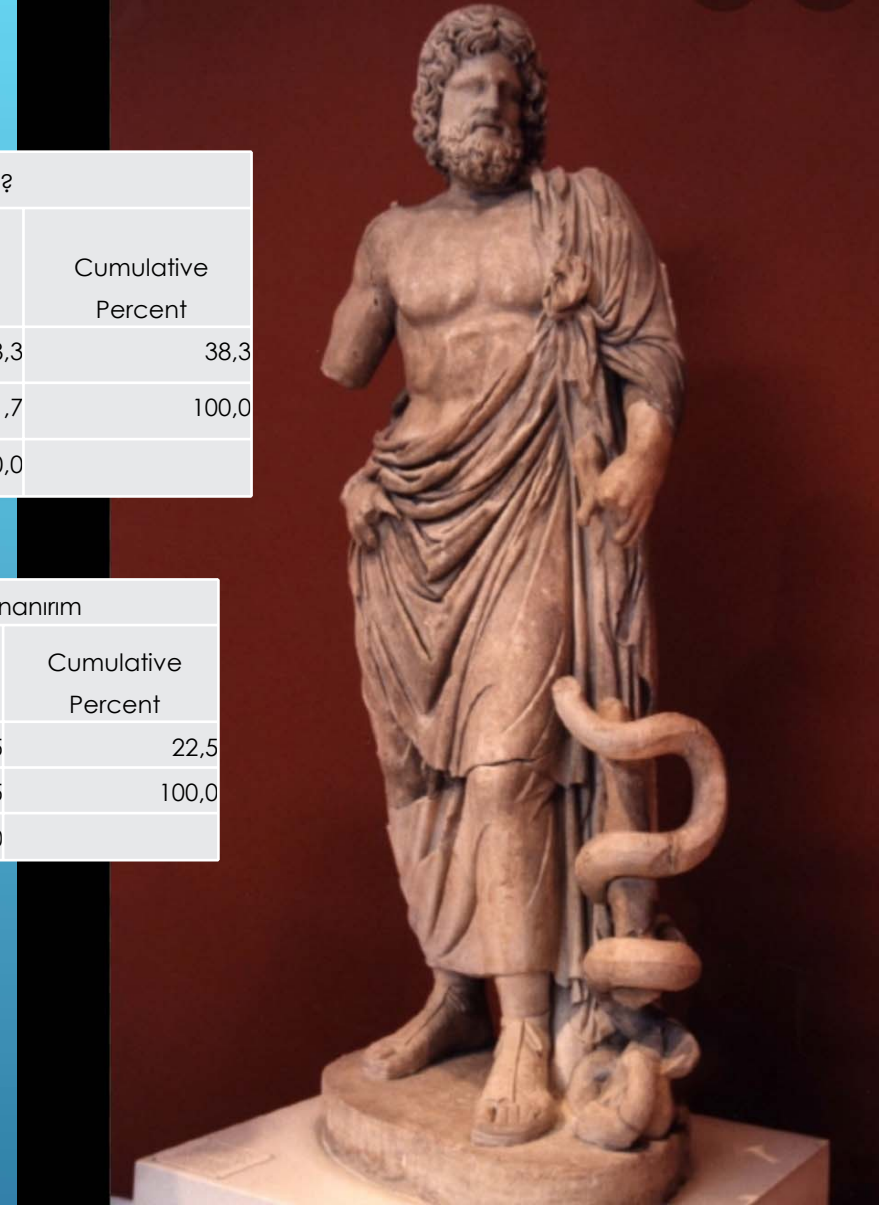
Geçmişte memelerinizle ilgili problem yaşadınızı					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	20	16,7	16,7	16,7
	hayır	100	83,3	83,3	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Meme muayenesi için hastaneye başvurduğunuz mu?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	51	42,5	42,5	42,5
	hayır	69	57,5	57,5	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Meme muayenesi sırasında memelerinizi açmak nasıl hissettirir?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	iyi	13	10,8	10,8	10,8
	kötü	48	40,0	40,0	50,8
	diğer	59	49,2	49,2	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Muayeneyi yapan personelin cinsiyeti sizin için önemli mi?					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	46	38,3	38,3	38,3
	hayır	74	61,7	61,7	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Biri meme kanseri olmuşsa öyle olması gerektiği için olduğuna inanırım					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	27	22,5	22,5	22,5
	hayır	93	77,5	77,5	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Bir kişinin kaderinde meme kanserine yakalanmak varsa öyle ya da böyle gerçekleşeceğine inanırım					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	42	35,0	35,0	35,0
	hayır	78	65,0	65,0	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Bir kişi meme kanseri olacaksa bunun mutlaka olacağına inanırım					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	33	27,5	27,5	27,5
	hayır	87	72,5	72,5	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Biri meme kanserine yakalandığında bunun Allah'tan geldiğine inanırım					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	71	59,2	59,2	59,2
	hayır	49	40,8	40,8	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Biri meme kanserine yakalandığında bunu ne zaman farkettiğinin önemi olmadığını düşünürüm					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	1	,8	,8	,8
	hayır	119	99,2	99,2	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Biri meme kanserine yakalandığında kaderinde böyle ölmenin olduğuna inanırım					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	5	4,2	4,2	4,2
	hayır	115	95,8	95,8	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Biri meme kanserine yakalandığında farklı tedavilerin bir faydası olmayacağına inanırım					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	evet	4	3,3	3,3	3,3
	hayır	116	96,7	96,7	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Meme kanseri olma ihtimalim çok yüksektir					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kesinlikle katılmıyorum	13	10,8	10,8	10,8
	katılmıyorum	40	33,3	33,3	44,2
	kararsızım	59	49,2	49,2	93,3
	katılıyorum	7	5,8	5,8	99,2
	kesinlikle katılıyorum	1	,8	,8	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Önümüzdeki birkaç yıl içinde meme kanseri olma ihtimalim yüksektir					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kesinlikle katılmıyorum	16	13,3	13,3	13,3
	katılmıyorum	51	42,5	42,5	55,8
	kararsızım	50	41,7	41,7	97,5
	katılıyorum	2	1,7	1,7	99,2
	kesinlikle katılıyorum	1	,8	,8	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Sağlık problemimi erkenden tespit etmek isterim

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
kesinlikle katılmıyorum	2	1,7	1,7	1,7
katılmıyorum	2	1,7	1,7	3,3
kararsızım	1	,8	,8	4,2
katılıyorum	33	27,5	27,5	31,7
kesinlikle katılıyorum	82	68,3	68,3	100,0
Total	120	100,0	100,0	

KKMM yaptığımda kendime iyi bakmak adına birşey yapıyorum

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
kesinlikle katılmıyorum	4	3,3	3,3	3,3
katılmıyorum	2	1,7	1,7	5,0
kararsızım	23	19,2	19,2	24,2
katılıyorum	49	40,8	40,8	65,0
kesinlikle katılıyorum	42	35,0	35,0	100,0
Total	120	100,0	100,0	

Her ay KKMM yapmam mememdeki kitleleri erken bulmama yardımcı olur					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kesinlikle katılmıyorum	4	3,3	3,3	3,3
	katılmıyorum	4	3,3	3,3	6,7
	kararsızım	13	10,8	10,8	17,5
	katılıyorum	44	36,7	36,7	54,2
	kesinlikle katılıyorum	55	45,8	45,8	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Eğer KKMM ile erkenden bir kitle bulursam meme kanseri tedavim kötü olmayabilir					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kesinlikle katılmıyorum	3	2,5	2,5	2,5
	katılmıyorum	3	2,5	2,5	5,0
	kararsızım	13	10,8	10,8	15,8
	katılıyorum	47	39,2	39,2	55,0
	kesinlikle katılıyorum	54	45,0	45,0	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

Eğer bir sağlık personeline muayene olduysanız KKMM'ye gerek kalmaz					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kesinlikle katılmıyorum	31	25,8	26,1	26,1
	katılmıyorum	49	40,8	41,2	67,2
	kararsızım	29	24,2	24,4	91,6
	katılıyorum	9	7,5	7,6	99,2
	kesinlikle katılıyorum	1	,8	,8	100,0
	Total	119	99,2	100,0	
Missing	System	1	,8		
Total		120	100,0		

Rutin mamografi çektiriyorsanız KKMM yapmanız gerekmez					
		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	kesinlikle katılmıyorum	24	20,0	20,0	20,0
	katılmıyorum	48	40,0	40,0	60,0
	kararsızım	34	28,3	28,3	88,3
	katılıyorum	12	10,0	10,0	98,3
	kesinlikle katılıyorum	2	1,7	1,7	100,0
	Total	120	100,0	100,0	

KKMM den çok daha önemli işlerim var

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
kesinlikle katılmıyorum	40	33,3	33,3	33,3
katılmıyorum	51	42,5	42,5	75,8
kararsızım	20	16,7	16,7	92,5
katılıyorum	7	5,8	5,8	98,3
kesinlikle katılıyorum	2	1,7	1,7	100,0
Total	120	100,0	100,0	

KKMM'nin nasıl yapılacağını bilmiyorum

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
kesinlikle katılmıyorum	14	11,7	11,7	11,7
katılmıyorum	16	13,3	13,3	25,0
kararsızım	18	15,0	15,0	40,0
katılıyorum	50	41,7	41,7	81,7
kesinlikle katılıyorum	22	18,3	18,3	100,0
Total	120	100,0	100,0	

MEMEDE KİTLE BULABİLME DURUMU

Ceviz büyüklüğünde bir kitle bulabilirim

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
kesinlikle katılmıyorum	7	5,8	5,8	5,8
katılmıyorum	5	4,2	4,2	10,0
kararsızım	19	15,8	15,8	25,8
katılıyorum	60	50,0	50,0	75,8
kesinlikle katılıyorum	29	24,2	24,2	100,0
Total	120	100,0	100,0	

Fındık büyüklüğünde bir kitle bulabilirim

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid kesinlikle katılmıyorum	7	5,8	5,8	5,8
katılmıyorum	10	8,3	8,3	14,2
kararsızım	36	30,0	30,0	44,2
katılıyorum	52	43,3	43,3	87,5
kesinlikle katılıyorum	15	12,5	12,5	100,0
Total	120	100,0	100,0	

Bezelye büyüklüğünde bir kitleyi bulabilirim

	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
kesinlikle katılmıyorum	14	11,7	11,7	11,7
katılmıyorum	16	13,3	13,3	25,0
kararsızım	63	52,5	52,5	77,5
katılıyorum	22	18,3	18,3	95,8
kesinlikle katılıyorum	5	4,2	4,2	100,0
Total	120	100,0	100,0	

SONUÇLAR

- Kadınların kendi kendine meme muayenelerini nasıl ve ne sıklıkla yapmaları gerektiği konusunda yeterli bilgileri olmadığı tespit edilmiştir. Özellikle her yıl ekim ayında kutlanan meme kanseri farkındalılık ayında olmak üzere her zaman, hastane ve uzmanlık derneği gibi kuruluşların kadınların kkm'm'ni nasıl yapmaları gerektiği broşür, toplantı veya kitle iletişim araçları aracılığı ile tüm kadınlara ulaşılmaya çalışılmalıdır.

- Kadınların meme kanserine yakalanma ile ilgili kadercilik şeklinde yaklaşımları olsa da tedavi ile ilgili olarak neredeyse tüm kadınların her türlü tedavinin peşinden koşacaklarını bildirmişlerdir.
- Bu durum ise modern tıbbi uygulamanın haricinde tıp dışı uygulamalara da yönelebileceklerini düşündürmektedir. Özellikle meme kanseri olanlar dahil tüm kadınların bilgilendirmenin önemini ortaya çıkarmaktadır.

- Çeşitli toplumlarda olduğu gibi ülkemizde de kadının memesi; kadınlığı, cinselliği, estetik görünümü, bebeğin beslenmesini, sevgiyi ve annelik duygularını ifade etmektedir. Bu nedenle kadınlar meme kanserine yakalandığında beden imajında bozulma duyguları, özsaygıda azalma, kadınlığı kaybetme düşüncesi, cinsel fonksiyonlarda azalma düşüncesi, anksiyete, depresyon, umutsuzluk, suçluluk, utanç, izolasyon ve ölüm korkuları gibi psikolojik ve manevi yönden şiddetli sorunlar yaşamaktadırlar.

- Meme kanseri sadece fiziksel bir olay olmayıp manevi boyutu da mevcuttur. Manevi yönden kendini daha iyi hisseden kanser hastalarının anksiyete ve depresyon düzeylerinin daha düşük, sağlık alışkanlıklarının daha iyi, umut ve yaşam kalitelerinin daha yüksek düzeyde olduğu gösterilmiştir.

► GENÇ DOKTORLAR

- ESEDULLAH KAYA ,
- KEREM GÜNDÜZ,
- SÜMEYYE İPEK,
- ŞEVVAL BOSTANCI,
- ABDURRAHMAN SAMET AKIN,
- GÖKBERK SIZI,
- SENA GÜL,
- İREM ŞEN,
- MAHMUT SAMİ SARAÇOĞLU,
- BEYZA NUR ERASLAN,
- DUYGU VATANSEVER,
- ÖMER RIDVAN KÜÇÜK,
- ELİF BETÜL KULAÇ,
- ESRA SELVİ KARACALI

GRUP ASKLEPIOS
TODUP A2

DANIŞMAN ÖĞRETİM ÜYESİ
PROF. DR. RIZA YILMAZ